

● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ● KULTURA ●

● OLEG KRIZANOVSKIJ-IGOR

Kajuhov nagrajenec

Ko smo se lani oktobra v NSK pogovarjali z Igorjem o tedaj pred kratkim izšli njegovih Spominih črnoglednega humorista, smo ga na koncu vprašali, kdaj se bo spet pojavil v javnosti. Obljubi le — če bo tudi Mile Pavlin za to — čez kako leto ali kaj, vsekakor pa — kot humorist — na obroke! A najbrž ni pričakoval, da ga bo za prvi obrok že čez nekaj mesecev našla javnost sama!

Naš letošnji Kajuhov nagrajenec Oleg Krizanovskij-Igor

Zalozba Borec in letos prvič tudi Partizanska knjiga sta namreč med Kajuhovimi letošnjimi nagrajenci podelili priznanje za izvorno delo iz partizanskih let Spomini črnoglednega humorista Olegu Krizanovskemu in Miletu Pavlinu. Naj iz obrazložitve podčrtamo »resničen in poseben prikaz partizanstva na Slovenskem v prvih vojnih letih in torej dopolnitev spominke partizanske literature s smislom za življenjsko vedrino, iznajdljivost in dovornost.«

Ob prejemu Kajuhove nagrade se čestitkam pridružuje tudi

UREDNIŠTVO NAŠE SKUPNOSTI

NEPOZABNI KULTURNI DAN

Dne 22. februarja smo imeli na naši šoli kulturni dan. Dopoldne smo si v Cankarjevem domu ogledali razstavo kulturnih dragotin iz Maribora. Med stariimi tiskami, rukopisi in listinami nas je najbolj zanimala Dalmatinska Biblija iz leta 1584, saj smo se o tem pomembnem delu protestantizma v šoli veliko pogovarjali. Med oljnimi slikami pa mi je ostala najbolj v spominu Golobova slika Viničarska družina. Koliko bede, trpljenja, trpkosti kažejo ti obrazi!

Nič manj zanimivi niso razstavljeni predmeti iz arheološke,

etnološke in kulturnozgodovinske zbirke. Iz obdobja med obema vojnama in med NOB so mi zbudili pozornost karton Borisa Kidriča in izjava Josipa Broza Tita iz mariborske kaznilnice, slovenske šolske naloge Karla Destovnika-Kajuha, Borova pesniška zbirka Previharimo viharje in poslovilna pisma talcev.

Na naši šoli pa sta nam popoldne umetnika Mira Omerzel-Terlep in Matija Terlep predstavila slovenska ljudska glasbila in zvočila. Kako nenavadne zvoke sta izvajala iz zvegle, opreklja, trstenke, drumel-

ce, dvojnice, dude, šurle, citer, lončenega basa, pojoče žage! Z velikim zanimanjem smo v našem času elektronike prisluhnili nežnim zvokom prekmurških, dolenskih, primorskih melodij iz teh nenavadnih glasbil.

Tudi to je naša kultura, kulturna dragotina majhnega slovenskega naroda, ki se je moral dolga stoletja svoje zgodovine vedno znova potrjevati — tudi z glasbo, najsibo razposajeno ali otožno, hudomušno ali resno.

Spoznavati in čuvati moramo ljudska izročila.

KATARINA ČERNE, 8.c OŠ JOŽETA MOŠKRIČA

VESTI IZ KULTURE

Konec februarja so se zborovodje moščanskih pevskih zborov zbrali v KD Španski borci na posvetu, ki se ga je poleg predstavnikov OZ KO udeležil tudi predsednik ljubljanskega pevskega združenja, skladatelj in dirigent Radovan Gobec.

Zborovodje in predstavniki zborov so najprej poročali o stanju zborovskega petja v naši občini, o težavah pri njihovem delu in o načrtih za prihodnje delo. Pri tem so jim bili v veliko pomoč koristni napotki tovariša Gobca, ki je zlasti poudaril, da je treba z načrtnim in discipliniranim delom doseči čimboljše kvaliteto. To pa je v prvi vrsti odvisno od strokovnega znanja in prizadevnosti zborovodij, ki mnogokrat ne izkoristijo vseh možnosti (pravilno dihanje, intonacija, dikcija, mimika obraza, interpretacija...), pa tudi od kadrovske zasedbe, tj. od pevcev samih

(glasbena izobrazba, prihajanje na vaje, samodisciplina...)

Tovariš Gobec je pristone seznanil z datumom srečanja ljubljanskih pevskih zborov v okviru akcije Naši dosežki, ki bo 31. marca ob 19. uri v Cankarjevem domu. Našo občino bo na tem srečanju zastopal mešani pevski zbor Vevče pod vodstvom Astre Jakopič.

Zborovodje so se tudi dogovorili o nekaterih podrobnostih v zvezi z občinski revijo pevskih zborov ter določili datum revije: četrtek 21. aprila 1983 ob 19.30 v KD Španski borci.

Naj pripomnimo, da bo tudi srečanje šolskih pevskih zborov v KD Španski borci, in sicer v torek 19. aprila ob 19. uri!

Očitno zanimanje za zborovsko petje v naši občini ponovno raste, saj je pričel z delom pevski zbor v Kolinski, v Zadobrovi in na Lipoglavu pa je ponovno stekla akcija za ustanovitev pevskih zborov.

Konec februarja je bil v KD Španski borci tudi posvet predstavnikov kulturno-umetniških društev in skupin naše občine. Kljub ne najboljši udeležbi se je izporočil posameznih društev ter iz kasnejših telefonskih in ustnih pogovorov dalo razbrati, da večina naših društev redno dela in se pripravlja na vsakoletne akcije, kot so občinska srečanja, koncerti, gostovanja, udeležba na različnih srečanjih in tekmovaljih ter druge prireditve v občini in zunaj nje.

Ena najagilnejših gledaliških skupin, KUD Anton Mehle iz Senožeti, je že odigrala svojo letošnjo predstavo, in sicer Frnikularje beograjskega avtorja Radeta Pevelkiča. Premiera je bila 5. marca v Senožetih, repriza pa prav tam teden dni kasneje. Obakrat je bila dvorana nabito

polna, v okviru občinskega srečanja gledaliških skupin pa bodo Senožetani igro zaigrali konec marca v Dolskem.

Druge gledališke skupine se prav tako pripravljajo na gledališko revijo, ki bo letos od konca marca do srede junija; nekatere le obnavljajo dela iz prejšnje sezone, ker zaradi različnih objektivnih razlogov (odhodi k vojakom, poroke, pomanjkanje strokovnjakov itd.) ne morejo naštevirati novih predstav.

O koncertu papirniškega pihalnega orkestra Vevče pišemo v posebnem članku.

Harmonikarji so kljub počitnicam (okrnjene vaje) redno delali, s tremi koncerti so gostovali v Celju in okolici, radi pa bi se udeležili temovanja harmonikarskih orkestror v Frankfurtu, vendar bi bilo treba za to najprej zagotoviti dimarska in devizna sredstva. Rabili bi nekaj novih instrumentov, pa jih zaradi znanih restrikcij v zvezi z investicijami ne morejo kupiti, čeprav jim je v ta namen že odobril sredstva odbor za naložbe pri LKS.

Tudi plesalci, literati in likovniki ne počivajo in poskušajo kljub naštetim in še nekaterim drugim težavam uresničiti svoje programe.

V beograjskem salonu fotografije je bila za 8. marec odprta največja jugoslovanska razstava Zene fotografirajo 83. Alenka Vidrgar je na njej prejela tretjo nagrado za kolekcijo fotografij in drugo nagrado za diapozitiv. Čestitamo!

M. Š.

● V KULTURNEM DOMU JE RAZSTAVLJAL

G'orgi Krstevski

Kulturni dom ŠPANSKI BORCI

Makedonski slikar G'orgi Krstevski, ki je po rodu sicer iz starega mesta Bitole, a že veskozi živi in deluje v Skopju, se s svojimi slikarskimi deli prvič predstavlja v Ljubljani in sploh v Sloveniji.

Verjetno ni potrebno posebej ugotavljati, da postajajo stiki z umetniki drugih dežel, pa tudi jugoslovanskih republik in pokrajin vse redkejši, najpogosteje vodeni uradno v okviru meddržavnih oziroma medrepubliških stikov. Tako so se prav pred nekaj leti (1979) gostovali makedonski umetniki med svojim razstavljanjem po Jugoslaviji tudi v Ljubljani, ki je bila za mnoge tudi kraj akademjskega solanja. Posamezno pa srečamo makedonske in tudi druge umetnike zelo pogosto. Zato smo toliko bolj veseli, ko je zdaj prek osebnih stikov prisel v goste, v likovni salon kulturnega doma Španski borci, slikar G'orgi Krstevski.

G'orgi Krstevski je kot šestdesetletnik že izoblikovan slikar in tipičen predstavnik sodobnih makedonskih likovnih tendenc. Vsekakor je v njegovem dograjenem oljnem slikarstvu

mnogo tradicije in ostankov slikarstva ikon, kar pa ni redko pri makedonskih umetnikih. Zavedno opiranje na domače izročilo je namreč že dolgo aktualen umetniški pojav tudi sicer v svetu in je zanesljivo vodilo k uspehu. O avantgardnosti se pri tem ne more govoriti več, kaj hitro pa je moč ugotoviti v taknem slikarstvu vso potrebno motivično in razpoložensko zanimivost.

G'orgi Krstevski sestavlja svoj slikarski svet zelo kultivirano, vsebinsko nikakor ni anekdotično nasilen, ampak pušči gledalčevi fantaziji, da si po svoje dopolni predstavo o sliki. Zaradi reliefnega, vendar v širokih potezah izglajenega barvnega nanosa so videti slike zelo kompaktne in stilno enotne. Sele podrobneje ogledovanje razkrije, da so po vsebini dokaj pestre.

Vse od portreta oziroma lastne podobe prek krajine in tihožitja pa do simbolov in fantastike najdemo v slikarstvu Krstevskega, čigar naslovi del pa včasih le vodijo k nekemu razpoloženju ali do neke misli.

MIRKO JUTERŠEK

Odprtju razstave je prisostvoval tudi avtor iz Skopja (na sliki v sredi). Po pozdravnem nagovoru sekretarja OZKO Mileta Štimca (na sliki desno) in po dobrem, že ustaljenem običaju je poleg uvodnega govornika Mirka Juterška (na sliki levo), razstavo uvedel krajski kulturni program.

Koncert papirniškega pihalnega orkestra Vevče

V četrtek 27. februarja so nam pevski godbeniki spet pripravili celovečerni koncert in nam s svojim sporedom nudili poldruge uro pestrega glasbenega užitka.

V prvem »resnejšem« delu večera smo poslušali baročno suito skladatelja A. den Arenda. Orkestru se pozna, da ni slog že dobro obvlada in rad posega po takšnih skladbah.

Tudi druga skladba Preludij in improvizacije je bila delo istega skladatelja. Nato pa so sledili trije F. H. Schorerjevi Plesi, kjer se je v drugem stavku izkazal poznavnost iztok Zivic, v tretjem stavku pa skupina kritični in trobent. Prvi del koncerta so Vevčani sklenili z V. Markovičevim skladno Makedonija, v kateri sta bobnar Josip Mihelič in orkester lepo predstavila makedonski oro Težkoto.

Drugi del koncertnega večera je bil slabkotejniš, vedrejši in je pretežno slošel na plesnih ritmihi. V Galopu za tri trobente Bojana Adamiča so se predstavili Viktor Kresnik, Brane Habič in Igor Dajzman. Dobro so odigrali dokaj žaltevno skladbo. Sledili so znani mambo Brazil, Pavane in blue in na koncu Fascinating drums — skladba za tolkalca in orkester, kjer je skupina tolkal pokazala svoje sposobnosti. Orkester je z zanesljivo roko vodil dirigent Jože Hriberšek.

VINKO STRUCL

Prireditve v KD Španski borci

- Jelovskov likovni salon**
 - do 26. marca je odprta razstava kiparke Sonje Tavčar-Skoberne. Odprta je prvih pet dni v tednu od 16. do 19. ure in ob sobotah od 10. do 12. ure.
- Velika dvorana**
 - v torek, 15. marca, ob 19.30 večer narodnih in umetnih pesmi v izvedbi Ljubljanskega okteta
 - v sredo, 16. marca, ob 19.30 Tone Fornezzi-Tof. Občinski svetnik Josef Švejk. Izvajaja Janez Hočevcar-Rifle.
 - v petek, 25. marca, ob 19.30 10 let folklorne skupine Stu ledi iz Trsta

Tržaška folklorna skupina Stu ledi je nastala pred približno desetimi leti, ko so se mladi iz celotnega tržaškega področja začeli zbirati v slovenskem Dijskem domu. Od nastanka dalje je ohranila svojo osnovno značilnost, in sicer, da vključuje mlade pripadnike slovenske narodnostne skupnosti različnih prepričanj, raznih poklicev in tudi izkušenj. Trenutno šteje skupina nad 60 članov, med katerimi so plesalci, godci in pa pevke.

Zenska pevka skupina je v okviru TFS Stu ledi pravzaprav samostojna skupina. Osnovani so jo leta 1978, prvič pa se je predstavila občinstvu na petletnici. Od takrat nastopa velikokrat sama in sicer na pevskih ali folklornih prireditvah; poje izključno ljudske pesmi.

Skupina bo izvajala tržaške, istrske, gorenjske, furlanske plesne, slavonska, deklška muslimanska in srbska kola. Uprava si pridružuje možnosti spremembe programa.

UPRAVA DOMA

● BORIS ZAPLATIL JE PREJEL PREŠERNOVO NAGRADO UNIVERZE EDVARDA KARDELJA

Povezovanje slikarstva nove podobe s tradicijo

Kot smo zapisali že v prejšnji številki Naše skupnosti, je bil naš občan Boris Zaplatil eden izmed devetnajstih študentov, ki so ob letošnjem kulturnem prazniku, 8. februarju prejeli Prešernovo nagrado Univerze Edvarda Kardelja v Ljubljani. Boris Zaplatil, ki je junija lani diplomiral na Akademiji za likovno umetnost, zdaj pa obiskuje podiplomski študij iz slikarstva, je v nagrajenem izboru iz opusa likovnih del prikazal kritičen odnos do slikarstva nove podobe.

Približno pred tremi leti je slikar spoznal, da njegov način likovnega izražanja sodi v tako imenovano slikarstvo nove podobe. V tem času se je Boris Zaplatil dokopal do spoznanja, da v slikarstvu veskokozi veljajo neke zakonitosti, ki jih kljub sprošče-

nemu, svobodnejšemu načinu slikanja ne more zanemariti tudi slikarstvo nove podobe. Zato se je treba še vedno držati trdnih likovnih vrednot, to pomeni naslanjati se na tradicijo, ki je hkrati tudi merilo za vrednost. Prav zato išče Boris Zaplatil svojo nadaljnjo umetniško pot v povezovanju s tradicijo, s slikarji, kot so Stupica, Picasso in Kleo.

To svoje gledanje razloži Boris Zaplatil takole: »Če se spustiš v boj s stvarmi, ki so dobre in imajo veljavo, so priznane; če se torej naslanjaš na tradicijo, zlepa ne moreš biti zadovoljen s svojim ustvarjanjem. V nasprotnem primeru pa si sam, zato si seveda domišljajš, da si enkrat, postaneš sam sebi všeč. Nova podoba pa je že začela gojiti to samov-

sečnost, zaljubljenost vase.«

Prav v zadnjem času, meni Zaplatil, je ustvaril tri slike, ki so po njegovem mnenju in tudi po mnenju drugih boljše od večine dosejanih in kažejo njegov kritičen odnos do slike nove podobe. V svojih delih še vedno ohranja odnos do živali, pojavlja pa se tudi človek. Snov za umetniško ustvarjanje črpa s svojega življenja.

Poleg risb, slik, šivanih krpažev, kipov in male plastike se je Zaplatil, prav v tem času, ko obiskuje podiplomski študij, ponovno oprijel grafike. Ugotovil je, da nova grafika spet išče stare kvalitete in da je v njej več tradicije, kot je prej mislil S tankimi linijami, poudarjenimi strukturami, sivino v vseh odtenkih, dosega intimni svet, ki je za to zvrst značilen. »Pri slikarstvu vzameš čopič in potegneš. Slikarstvo je atrakcija,

Grafika pa je duhovni svet,« pojasnjuje Boris Zaplatil. Zato si tudi želi, da bi opravi podiplomski študij še iz grafike.

Naj povemo, da je Boris Zaplatil od lani, ko smo pisali o njem, razstavljal na 14. majskem salonu v Beogradu (ta razstava je potem potovala tudi po več drugih srbskih mestih), v ljubljanskem koncertnem ateljeju je predstavil svoje diplomsko delo, sodeloval pa je tudi na 2. majskem salonu v Šibeniku, na 8. mednarodni razstavi moderne risbe na Reki, na 4. mednarodnem salonu mladih v Nikšiću in seveda na vseh razstavah študentov akademije.

Aprila letos bosta na razstavi društva oblikovalcev Slovenije visela dva njegova šivana krpaža, na biennialu male plastike v Murski Soboti se bo predstavil z živalskimi figurama (bik in prašič), njegove grafike bodo vsele tudi v Nišu, dve risbi pa v Clevelandu.

DARJA JUVAN